

ב"ה, גליון פג אב תשמ"ד

וועד העולמי ללימוד תורה לשמה

ובזכות זה נזכה להגאולה שלימה בקרוב בב"א

מערת אליהו, חיפה, ארץ ישראל

ספר נועם אלימלך פרשת בא

לפני פי החירות דכל העוסק בתורה נקרא בן חורין
חירות ממלאך המות חירות משיעבוד מלכיות והיינו
לימוד תורה לשמה. בין מגדול ובין הים דהתורה
נקראת י"ם דהיינו הנסתר של התורה נקרא י"ם
והנגלה נקרא מים רבים מחמת שמצוותיה רבים
ועתה הרם מטך ונטה ידך כו'.

נראה לפרש בהקדים הפסוק ויאמר ה' אליו מזה בידך ויאמר מטה כו' דאיתא בגמרא ששאל אחד לחבירו במה אביך זהירן טפי. ולכאורה מה שאלה זאת הלא צריך אדם ליזהר בכל המצות. אך זה בלתי אפשרי שיזהר אדם בכל המצות לקיימם בכל פרטיהם ודקדוקיהם רק כשאדם נזהר במצוה אחת לעשותה בכל פרטיה ודקדוקיה התלויים בה זה הוא מסייע לו שהשם יתברך יהיה בעזרו לקיים כל המצות. וזהו שאמרו חז"ל כל הקובע מקום לתפילתו כו' רמז על מצות תפילין ותפילה הוא לשון קשר. וזהו דאמרינן בגמרא מלמד שהראה לו הקדוש ברוך הוא קשר של תפילין רוצה לומר התדבקות וקישור בעולמות העליונים. וזהו כל הקובע מקום לתפילתו פירוש שהוא קובע מקום בשורש העליון לתפילתו רוצה לומר בהתקשרותו והתדבקותו במצות לקיימם בכל דקדוקיהם אפילו מצוה אחת כמו תפילין כנ"ל אזי אלקי אברהם בעזרו שיקיים כל המצות. וז"ש הכתוב וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' רמז גם כן כנ"ל שעל ידי מצות ציצית שתקיימו כתקנה תזכו שיסייע אתכם השם יתברך לקיים את כל מצותיו. וזהו דשאל אביך במה זהיר טפי וזהו ויאמר אליו ה' מזה בידך פירוש איזה מצוה אתה מחזיק בידך לזהר בה טפי. ויאמר מטה פירוש שאני נזהר במדת הכנעה ושפלות מאוד. מטה רוצה לומר הכנעה ושפלות. ויאמר השליכהו ארצה פירוש מה שאתה סובר שאתה תקנתה אותה המדה צריך אתה להשליך ארצה המחשבה הזאת שכן דרך בני אדם כשאוחזים באיזה מדה והוא עומד בה במדרגה אחת הוא

סובר שכבר תיקן כל המדה הזאת והוא שלם במדה זאת ולא כן הוא אלא שצריך לעלות באותה מדה למדרגה גדולה הימנה. וזהו וישליכהו ארצה ויהי לנחש פירוש כיון שהתחיל לעלות ולהתגבר במדה זאת הבין שמתחילה היה לנחש ע"ד ששמעתי מאדמ"ו שרפים עומדים ממעל לו פירוש הצדיקים נקראים שרפים ע"ש התלהבות אש משמים והדבקות שבהם והם צריכים לילך תמיד ממדרגה למדרגה והיינו שרפים עומדים היינו הצדיקים עומדים בבחינה זאת. ממעל לו פירוש שיעלה למדרגה היותר מעלה הימנו. ונמצא הצדיק נקרא שרף וחלילה אם אינו מתקן מדותיו כראוי לפעמים יגרום במעשיו נחשים שרופים חלילה. ויאמר שלח ידך ואחוז בזנבו פירוש השם יתברך נתן לו עצה לאחוז ולהתחבר עם הצדיקים ע"ד שאמרו חז"ל הוי זנב לאריות ומחמת זה תזכה למדרגת הכנעה. וישלח ידו ויחזק בה רוצה לומר שהתגבר והחזיק בה ויהי למטה בכפו. כפו רומז לכללות היד כמו כן רמז כאן שהבין משה רבינו עליו השלום שעדיין לא בא למדרגת ענווה בפרטי בכל ענינים רק בכללות ענווה וזהו ומטה האלקים בידו דאמרו חז"ל כל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקדוש ברוך הוא שם אתה מוצא ענוותנותו פירוש דהמינים אומרים מחמת שהשם יתברך הוא גדול בעליונים אינו משגיח חלילה בתחתונים ולכן אמרו חז"ל במקום שאתה מוצא גדולתו רוצה לומר כשהשם יתברך עושה לנו ניסים ונפלאות ועל ידי זה נתגדל שמו הגדול אתה מוצא ענוותנותו פירוש נמצא אנו רואים ענוותנותו שמשגיח בהשגחה פרטיות של עולם השפל ופיהם שוא ידברו שחלילה השם יתברך אינו משגיח על עולם השפל מחמת גדולתו ונהפוך הוא. והנה מה שהשם יתברך עושה לנו ניסים ונפלאות הוא על ידי הצדיק ע"ד שאמרו חז"ל צדיקים מהפכים מדת הדין למדת הרחמים. וזהו ומטה האלקים פירוש הענוה של הבורא ברוך הוא שהוא מטה עצמו להשגיח בתחתונים שבזה נראה ענוותנותו. בידו רוצה לומר זה בידו של הצדיק שהוא גורם זאת כנ"ל. ונחזור לביאור הפסוק הרם מטך דאיתא בפסוק ויחנו לפני פי החירות לפני בעל צפון ופירש"י ז"ל הוא נשאר מכל אלקי מצרים כדי להטעותן שיאמרו קשה יראתן ולכאורה הלא ראו המצרים כל המכות שבאו עליהם ואיך יטעו על עבודה זרה זאת. ונראה פירוש דהכתוב הורה לנו דרכי ה' ויראתו דאדם צריך להיות כל ימיו בתשובה ולהתגבר בתורתו הקדושה לשמה. וזהו וישבו פירוש שעשו תשובה. ויחנו פירוש שעשו חן בהתורה הקדושה שלמדו לשמה שהיא מעלת חן ולא כן הלומד שלא לשמה. לפני פי החירות דכל העוסק בתורה נקרא בן חורין חירות ממלאך המות חירות משיעבוד מלכיות והיינו לימוד תורה לשמה. בין מגדול ובין הים דהתורה נקראת י"ם דהיינו הנסתר של התורה נקרא י"ם והנגלה נקרא מים רבים מחמת שמצוותיה רבים. וזהו יורדי הים באניות פירוש אותם היורדים בים התלמוד העליון בעניות בעי"ן דעי"ן באלף מתחלפים באותיות אחה"ע דהיינו בהכנעה גדולה עושה מלאכה במים רבים ע"ד דאיתא כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר וגו' והיינו שעושים מעשיהם בחכמה ומלאכה. וזהו עושה מלאכה במים רבים רוצה לומר בנגלות התורה הנקרא מים רבים כנ"ל עושים בה מלאכה לדעת אם לומר או שלא לומר ע"ד הנ"ל כשם שמצוה לומר כו'. המה ראו מעשה ה' רוצה לומר הם זוכים לראות מעשה ה' דהיינו סודות התורה. אך בהסודות התורה יש גם כן שני מדריגות דהיינו קטנות

וגדלות וזהו כשאמר השם יתברך ללבנה לכו ומעטי את עצמך ורצה לפייסה אמר לה צדיקים יקראו על שמך שמואל הקטן ולא רצתה מחמת שהצורך העיקר שורש העליון גדלות של התורה וזהו בין מגדול ובין הים פירוש שתחזיקו באותה מדריגה של התורה שהיא בין מגדול ובין הים הוא מדרגת גדלות מגדל הפורח באויר. לפני בעל צפון דאיתא הרוצה להעשיר יצפין וי"ל הפירוש הרוצה שיתקיים עשרו מה יעשה יצפין פירוש יתגבר מאוד לשבר כח הצפון דמצפון זהב יאתה וצפון בחינת וסיטרא דרע כמאמר הכתוב מצפון תפתח כו' וצריך להתאמץ להתנהג בממונו כראויה לשמים לבל יהיה עושר שמור לבעליו לרעתו חלילה. וזהו לפני בעל צפון דכל המכות שבאו על המצרים היו יודעים שראוים להם לפי מדתם מדה כנגד מדה אך כשראו שישראל שאלו מהם כלי כסף וכלי זהב וינצלו את מצרים היו סוברים שמחמת זה יהיה להם כח לרדוף אותם מחמת שהיו סוברים ששאלו שלא כהוגן וכדת ובזה יתגבר כח הצפון שהוא מסיטרא דרע להרע את ישראל חלילה לכן ציוה השם יתברך למשה שיזהיר את ישראל לבל יתנו כח לסטרא דצפון. וזהו נכחו פירוש לשון נגד הסטרא הזאת דהיינו לשבר כח הצפון # תחנו על הים רוצה לומר אז תזכו להיותכם חונים על הים כנ"ל שתזכו לסודות העליונים הנקראים ים התלמוד. וזהו הרם את מטך פירוש שתראה שתעלה במדרגת הכנעה להרים אותה לשורשה העליון. ונטה ידך על הים רוצה לומר שתראה להתגבר בכחך לבא לסודות העליונים הנקראים ים והשם יזכנו במהרה שנזכה כולנו לסודות עליונים ויקוים בנו ומלאה הארץ דעה אכי"ר. כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך רש"י ז"ל הקשה בודאי כאשר לא ישים למה לרפואה ונראה לפרש דהנה כתיב אני ה' אשר הוצאתיך מארץ מצרים ומקשים למה לא אמר אשר בראתי שמים וארץ שלפי הנראה זה חידוש יותר. אך נראה דבאמת זה חידוש יותר שהוציאנו מארץ מצרים דהנה בריאת עולם היה מחמת שהשם יתברך ברוך הוא רצה להטיב לברואים ואין הבריאה חידוש נגד השם יתברך כי טבעו להטיב אבל יציאת מצרים שהכה השם יתברך את מצרים במכות מופלאות וזה נגד טבעית הבורא ברוך הוא כי מפי לא תצא הרעה אך מחמת שזה היה הטבה לישראל מה שהכה את מצרים ועיקר הטובה היה לישראל עשה השם יתברך נגד הטבעית להכות אותם וזה חידוש יותר גדול. וזהו כל המחלה לא אשים אך איך הכה אותם הלא מפי עליון לא תצא הרעה. לזה אמר כי אני ד' רופאך ונמצא היה ההכאה הזאת הטבה לישראל אבל להשים חלילה שום מחלה על ישראל זה בלתי אפשר כי מה הטבה יבא מזה וק"ל:

(המשך אי"ה בגליון הבא)